

European
Commission

ieguldījumi klimata pasākumos ieguldījumi programmā LIFE

PĀRSKATS PAR PROGRAMMAS LIFE JAUNO
KLIMATA PASĀKUMU APAKŠPROGRAMMU
2014.–2020. GADAM

CHANGE

*Climate
Action*

Kas ir programmas LIFE jaunā Klimata pasākumu apakšprogramma?

Eiropas valstu un valdību vadītāji 2013. gada februārī nolēma vismaz 20 % no ES budžeta nākamajā daudzgadu finanšu shēmā (t. i., 2014.–2020. gadā) atvēlēt ar klimatu saistītiem pasākumiem. Šāds mērķis stiprinās ES centienus atrisināt ar klimata pārmaiņām saistītās problēmas. Pasākumi, kas mazina klimata pārmaiņu sekas un ļauj pielāgoties tām, tagad tiks integrēti visās galvenajās izdevumu jomās un Eiropas programmās.

Papildus minētajai klimata pasākumu iekļaušanai visos ES instrumentos un pamatojoties uz pieredzi, kas gūta programmā LIFE, 2013. gada decembrī tika publicēta jaunā programmas LIFE regula 2014.–2020. gadam, kurai ir palielināts budžets, proti, tai ir piešķirti 3,46 miljardi eiro.

Kopš 1992. gada programmā LIFE ir sekmīgi līdzfinansēti 4170 projektu, ieguldot 3,4 miljardus eiro vides aizsardzībā. Finansējums ar klimata pārmaiņām saistītiem projektiem programmā LIFE tika piešķirts arī iepriekš, tomēr tā apjoms bija diezgan ierobežots. Jaunajā instrumentā LIFE ir ietverta īpaša Klimata pasākumu apakšprogramma, kas nodrošinās 864 miljonu eiro līdzfinansējumu, lai varētu izstrādāt un ieviest inovatīvus risinājumus reaģēšanai uz klimata pārmaiņu radītajām problēmām visā Eiropā. Ar atvēlētajiem līdzekļiem būtu jāatbalsta ES klimata tiesību aktu un politikas mērķu īstenošana. Apakšprogramma darbosies arī kā platforma, kurā dalībvalstis varēs apmainīties ar paraugpraksi, un tā būs arī kā katalizators efektīvākiem ieguldījumiem klimatiski viedos risinājumos, kā arī labākai pārvaldībai un izpratnei par problēmjasūtājumiem, kas aktualizējušies saistībā ar klimata pārmaiņām, un to risinājumiem. Salīdzinājumā ar iepriekšējo instrumentu LIFE+ tā nodrošinās ievērojami lielāku LIFE ikgadējo finansējumu ar klimata pārmaiņām saistīto pasākumu projektiem.

LIFE Klimata pasākumu apakšprogrammas galvenie mērķi ir šādi:

- veicināt pāreju uz ekonomiku, kam ir zems oglekļa dioksīda emisiju līmenis un kas ir noturīga pret klimata pārmaiņām;
- uzlabot ES klimata pārmaiņu politikas un tiesību aktu izstrādi, īstenošanu un izpildi;
- atbalstīt vides un klimata pārmaiņu labāku pārvaldību visos līmeņos.

Uz kādām prioritātēm koncentrējas Klimata pasākumu apakšprogramma?

Klimata pasākumu apakšprogramma paaugstina ES centienu vērtību, koncentrējoties uz trim prioritārajām jomām.

Prioritārās jomas	Uzdevums
Klimata pārmaiņu mazināšana	Samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas
Pielāgošanās klimata pārmaiņām	Paaugstināt noturību pret klimata pārmaiņām
Klimata pārmaiņu pārvaldība un informācijas pasākumi	Veicināt izpratni, saziņu, sadarbību un informācijas izplatīšanu saistībā ar pasākumiem, kuru mērķis ir klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām

Šajās prioritārajās jomās Klimata pārmaiņu apakšprogrammā tiks finansēti turpmāk minētie pasākumi.

Klimata pārmaiņu mazināšana

Klimata pasākumu apakšprogramma palīdzēs īstenot un attīstīt ES politiku un tiesību aktus klimata pārmaiņu mazināšanai, tostarp tās iekļaušanu dažādās politikas jomās, un tā veicinās pāreju uz zemas oglekļa dioksīda emisijas ekonomiku un sabiedrību. Konkrētāk, apakšprogramma sekmēs siltumnīcefekta gāzu uzskaites un klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumu īstenošanu ar zemes izmantošanu saistītajās nozarēs, atbalstot sinerģijas veidošanu starp vides un klimata pasākumiem, kuri saistīti ar lauksaimniecību, mežiem un augsnēm jeb t. s. „zaļo nozari”. Apakšprogramma veicinās pasākumus, kas saistīti ar vietēja, reģionāla un valsts mēroga klimata pārmaiņu mazināšanas stratēģijām, rīcības plāniem vai ceļvežiem virzībai uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, lai sekmētu tādu ilgtspējīgu un inovatīvu pieeju izstrādi un ieviešanu, kuru pamatā ir tehnoloģijas un pakalpojumi. Galvenais kritērijs projektiem šajā prioritārajā jomā ir tas, kā ar tiem plānots panākt noturīgu virzību uz sabiedrību, kas rada zemas oglekļa dioksīda emisijas. Projekti tiks izvērtēti pēc tā, kā to ieguldījums palīdz nodrošināt ES pievienoto vērtību, kā tie veido veiksmīgu sinerģiju ar pieejamajām iespējām un nodrošina rezultātu atkārtojamību un tālāknošanu projekta īstenošanas laikā un pēc tās.

Papildus iespējai attiecībā uz projektiem saņemt darbības dotācijas tiks izveidots īpašs finanšu instruments, ko īsteno ar vietējo banku palīdzību, veidojot ciešu sinerģiju ar valsts rīcības plāniem energoefektivitātes jomā. Instrumenta nosaukums ir „Energoefektivitātes privātā finansējuma instruments” (PF4EE), un tas stimulēs vietējās bankas piešķirt aizdevumus (40 000 līdz 5 miljonu eiro apmērā) ar energoefektivitāti saistītiem ieguldījumiem.

Pielāgošanās klimata pārmaiņām

Klimata pasākumu apakšprogramma sekmēs uz pielāgošanos klimata pārmaiņām vērstas ES politikas izstrādi un īstenošanu, lai palīdzētu atbalstīt centienus, kuru mērķis ir paaugstināt noturību pret klimata pārmaiņām. Paziņojumā „Pielāgošanās klimata pārmaiņām: ES stratēģija” ir izklāstīti visi pielāgošanās aspekti, kas minēti LIFE regulā, un tajā ir sniegtas konkrētas norādes par vēlamajām projektu iezīmēm un prioritārajām jomām. Piešķirot LIFE finansējumu, kas paredzēts, lai sekmētu pielāgošanos klimata pārmaiņām, priekšroka tiks dota projektiem, kuros uzmanība pievērsta būtiskākajiem starpnozaru, pārreģionu un/vai pārrobežu problēmjautājumiem. Tiks atbalstīti projekti ar demonstrējumu un pārnēsāmības potenciālu, tāpat kā uz zaļo infrastruktūru un ekosistēmām orientētas pielāgošanās pieejas, kā arī projekti inovatīvu pielāgošanās tehnoloģiju popularizēšanai. Ar LIFE līdzekļiem jo īpaši tiks veicināta pielāgošanās šādās īpaši jutīgās jomās: plūdu pārvaldība pārrobežu līmenī; piekrastes pārvaldība pārrobežu līmenī; kalnu un salu teritorijas un ūdens resursu ilgtspējīga pārvaldība. Papildus ar LIFE finansējumu tiks atbalstīta neaizsargātības novērtējumu veikšana un pielāgošanās stratēģiju — tostarp pārrobežu stratēģiju — izstrāde. Sākotnējā posmā īpaši tiks gaidīti priekšlikumi projektiem, kas vērsti uz pilsētu pielāgošanos klimata pārmaiņām.

Papildus iespējai attiecībā uz projektiem saņemt darbības dotācijas tiks ieviests īpašs finanšu instruments, kas sniegs iespējas aizdevumu vai kapitālieguldījumu veidā saņemt finansējumu pilotprojektiem (tostarp pielāgošanās projektiem, kuru pamatā ir ekosistēmas), kuri ir peļņu nesošī vai kuri palīdz samazināt izmaksas un kuru mērķis ir dabas kapitāla aizsardzība. Šā instrumenta nosaukums ir „Dabas kapitāla finansēšanas mehānisms” (NCFE), un tā finansējumu vienlīdzīgi veido LIFE Vides apakšprogrammas un LIFE Klimata pasākumu apakšprogrammas ieguldījums.

Klimata pārmaiņu pārvaldība un ar to saistītie informēšanas pasākumi

Klimata pasākumu apakšprogrammā arī tiks atbalstīti projekti, kas vērsti uz izpratnes veidošanu klimata jautājumos, kuri attiecas uz klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām. Atbalsts komunikācijai un informācijas izplatīšanai veicinās zināšanu apmaiņu par sekmīgiem klimatiski viediem risinājumiem un praksi. Tas ļaus arī paplašināt ieinteresēto personu iesaistīšanos apspriešanā un klimata pārmaiņu politikas īstenošanā visā ES. Projektos, kas ietilpst šajā prioritārajā jomā, jānosaka konkrētās vajadzības attiecībā uz informētību, izpratnes veidošanu vai labāku pārvaldību klimata pārmaiņu problēmjautājumos, un ar to palīdzību jāīsteno noteikti mērķi un pasākumi nolūkā apmierināt konstatētās vajadzības.

Kādi finansējuma veidi ir iespējami?

Klimata pasākumu apakšprogrammas juridiskais pamats paredz turpmāk minētās iespējas.

Dotāciju finansējums darbības projektiem

Tādi projekti kā pilotprojekti, demonstrējumu projekti, paraugprakses projekti, informēšanas, izpratnes veidošanas un informācijas izplatīšanas projekti tiks atbalstīti ar ES līdzfinansējumu apmērā līdz 60 % no projekta darbības. Minētie darbības projekti ir līdzīgi t. s. "tradicionālajiem projektiem", kas tika finansēti iepriekšējā programmā LIFE+.

Dotāciju finansējums plaša mēroga integrētiem projektiem

Integrētie projekti ir jauna programmas LIFE iezīme. Tajos prasīts saskaņots rīcības plāns vai stratēģija, un parasti tajos ir iesaistītas dažādas ieinteresētās personas no publiskā un privātā sektora, kuras darbojas plašākos ģeogrāfiskos apgabalos, izmantojot daudznozaru pieeju. ES līdzfinansējums ir pieejams apmērā līdz 60 % no projekta darbības.

Finanšu instrumenti

Finansējumu iespējams saņemt arī no diviem finanšu pilotinstrumentiem, proti, Dabas kapitāla finansēšanas mehānisma (NCFE) un Energoefektivitātes privātā finansējuma instrumenta (PF4EE), ar kuriem piešķir aizdevumus vai garantijas bankām, kas projektus finansē tieši.

Ar dotācijām finansēti tehniskās palīdzības projekti

To mērķis ir sniegt finansiālu atbalstu integrētu projektu sagatavošanai.

Jaudas palielināšanas projekti

To mērķis ir sniegt finansiālu atbalstu, lai stiprinātu dalībvalstu LIFE kontaktpunktu spēju palīdzēt orientēties projektu iesniedzējiem.

Darbības dotācijas

Darbības dotācijas būs pieejamas nevalstiskām organizācijām, kuras darbojas, lai sasniegtu mērķus klimata pārmaiņu jomā Eiropas līmenī.

Līdzekļu galīgais sadalījums pa prioritārajām jomām un starp dažādiem finansējuma veidiem ir noteikts daudzgadu darba programmā 2014.–2017. gadam, kurā ir noteikts arī neizsmeljošs projektu darbības jomu saraksts, īpaši pievēršoties ES klimata politikas vajadzību apmierināšanai, piemēram, siltumnīcefekta gāzu uzskaitēi un pasākumiem, kas vērsti uz zemes izmantojumu un cietās biomasas ilgtspējīgu izmantojumu, paraugprakses projektiem mežsaimniecības un lauksaimniecības jomā, pilsētu apzaļumošanas plānošanai un pielāgošanās pasākumiem īpaši jutīgās jomās, tostarp inovatīvām un ekosistēmās balstītām pielāgošanās pieejām.

Kā saņemt LIFE finansējumu?

Finansējumu ir tiesīgas saņemt publiskas un/vai privātas struktūras, nozares dalībnieki un iestādes, piemēram, valsts iestādes, NVO, pētniecības iestādes, privāti uzņēmumi, kā arī nozaru organizācijas, kas iesaistītas ar klimata pārmaiņām saistītās darbībās.

2014. gadā Eiropas Komisija izsludinās pirmo uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus Klimata pasākumu apakšprogrammā.

Ieinteresētās organizācijas tiek aicinātas iespējami drīz veikt sagatavošanas pasākumus, attīstot savas projektu idejas, veidojot partnerības ar attiecīgām ieinteresētajām personām un apzinot papildu finansiālo atbalstu. Tām arī ieteicams savā valstī sazināties ar LIFE valsts kontaktpunktu, kas var sniegt sīkāku informāciju un atbalstu prasībām kvalitatīva pieteikuma sagatavošanā.

Kur meklēt plašāku informāciju?

Programmas LIFE tīmekļa vietne

<http://ec.europa.eu/environment/life/>

Klimata politikas ģenerāldirektorāts

http://ec.europa.eu/clima/news/index_en.htm

Dalībvalstu LIFE kontaktpunkti

<http://ec.europa.eu/environment/life/contact/nationalcontact/>

E-pasts: CLIMA-LIFE@ec.europa.eu

© European Union, 2013.

Reproduction is authorised provided the source is acknowledged.

ISBN 978-92-79-30569-6

